

อนุสัญญา

ว่าด้วย

ความหลากหลาย

ทางชีวภาพ

เนื้อหาและภาคผนวก

อนุสัญญา
ว่าด้วย
ความหลากหลาย
ทางชีวภาพ

เนื้อหาและภาคผนวก

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY, JUNE 1992

Secretariat of the Convention on Biological Diversity

World Trade Center

393 St. Jacques Street, Suite 300

Montreal, Quebec

Canada

H2Y 1N9

Tel: 1 (514) 288-2220

Fax: 1 (514) 288-6588

internet: <http://www.biodiv.org>

ฉบับแปลเป็นภาษาไทย

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

60/1 ซอยพหลุวัฒนา 7 ถนนพระราม 6 พญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0-2271-4232-8 ต่อ 226-7, 0-2279-5202

โทรสาร 0-2271-3251, 0-2279-8088

e-mail sirikul@oeppe.go.th, sirikb@yahoo.com

ความนำ

ทรัพยากรชีวภาพของโลกเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของมนุษย์ ดังนั้นประชาคมโลก จึงมีความตระหนักมากขึ้นว่าความหลากหลายทางชีวภาพเป็นขุมทรัพย์ของโลกที่มีคุณค่ามหาศาลต่อชนรุ่นปัจจุบันและชนรุ่นอนาคต ในขณะที่เดียวกันการคุกคามต่อชนิดพันธุ์และระบบนิเวศไม่เคยรุนแรงเท่าที่ปรากฏอยู่ในทุกวันนี้ การสูญพันธุ์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากกิจกรรมของมนุษย์ยังคงดำเนินต่อไปด้วยอัตราอันน่าตื่นตระหนก

เพื่อสนองตอบเหตุการณ์ดังกล่าว โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme - UNEP) ได้จัดตั้งคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Ad Hoc Working Group of Experts on Biological Diversity) ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1988 เพื่อแสวงหาความจำเป็นที่จะต้องมีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ หลังจากนั้นในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1989 โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ ได้จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกาลผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการและกฎหมาย เพื่อเตรียมเครื่องมือทางกฎหมายระหว่างประเทศ สำหรับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน คณะผู้เชี่ยวชาญต้องคำนึงถึง “ความจำเป็นที่จะต้องแบ่งปันค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา” เช่นเดียวกับ “วิถีทางและวิธีการที่จะสนับสนุนสิ่งประดิษฐ์คิดค้นจากชนท้องถิ่น” ด้วย

ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1991 คณะทำงานเฉพาะกิจได้กลายเป็นคณะกรรมการเจรจาต่อรองระหว่างประเทศ (Intergovernmental Negotiating Committee) งานของคณะทำงานได้บรรลุถึงจุดสูงสุดในวันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ. 1992 ในการประชุม ณ กรุงไนโรบี เพื่อรับรองเนื้อหาที่ได้รับการเห็นชอบแล้วของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (the Nairobi Conference for the Adoption of the Agreed Text of the Convention on Biological Diversity)

อนุสัญญา ได้เปิดให้มีการลงนามเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน ค.ศ. 1992 ในการประชุมแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development) หรือการประชุมสุดยอดสิ่งแวดล้อมโลก ณ นครริโอ เดอ จาเนโร (the Rio “Earth Summit”) อนุสัญญา ได้เปิดให้มีการลงนามต่อไปจนถึงวันที่ 4 มิถุนายน ค.ศ. 1993 ซึ่งในที่สุดได้รับการลงนามจาก 168 ประเทศ อนุสัญญา ได้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม ค.ศ. 1993 ซึ่งเป็นเวลา 90 วัน หลังจากที่มีภาคีให้สัตยาบันลำดับที่ 30 การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาสมัยแรก กำหนดให้มีขึ้นในวันที่ 28 พฤศจิกายน - 9 ธันวาคม ค.ศ. 1994 ในประเทศบาฮามาส

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ได้รับแรงสนับสนุนจากคำมั่นสัญญาที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ของประชาคมโลกในการที่จะพัฒนาอย่างยั่งยืน นับว่าอนุสัญญา ได้เสนอก้าวที่ตื่นตัวและก้าวสู่การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ, การใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพ และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรม

อาร์มบท

ภาคี

มีจิตสำนึกถึงคุณค่าอันแท้จริงของความหลากหลายทางชีวภาพและถึงคุณค่าทางนิเวศ, พันธุกรรม, สังคม, เศรษฐกิจ, วิทยาศาสตร์, การศึกษา, นันทนาการและสุนทรียภาพของความหลากหลายทางชีวภาพและองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพ,

มีจิตสำนึกถึงความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพต่อวิวัฒนาการและการดำรงรักษาระบบเกื้อหนุนชีวิตในชีวมณฑล,

ยืนยันว่าการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นความห่วงใยสนใจร่วมกันของมวลมนุษยชาติ
ยืนยันอีกว่ารัฐมีสิทธิอธิปไตยเหนือทรัพยากรชีวภาพของตน,

ยืนยันอีกว่ารัฐมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ทรัพยากรชีวภาพในแบบที่ยั่งยืน,

วิตกห่วงใยว่าทรัพยากรชีวภาพกำลังลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยกิจกรรมของมนุษย์อย่างแนชัด

สำนึกถึงการขาดข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและถึงความต้องการเร่งด่วนที่จะพัฒนาสมรรถภาพทางวิทยาศาสตร์, วิชาการและสถาบันเพื่อให้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนและการดำเนินมาตรการที่เหมาะสม

รับทราบว่าเป็นเรื่องจำเป็นอย่างมากที่จะคาดการณ์, ป้องกัน, และขจัดสาเหตุที่ทำให้เกิดการลดลงอย่างมีนัยสำคัญและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ต้นตอแหล่งปัญหา

รับทราบด้วยว่าในกรณีที่มีการคุกคามจนเกิดการลดลงอย่างมีนัยสำคัญหรือการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่ควรใช้การขาดหลักฐานที่สมบูรณ์ทางวิทยาศาสตร์เป็นเหตุผลในการผ่อนผันการดำเนินมาตรการเพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดการคุกคามนั้น

นอกจากนั้นรับทราบว่าความประสงค์พื้นฐานในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ คือ การอนุรักษ์ระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและการอนุรักษ์และฟื้นฟูประชากรของชนิดพันธุ์ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่รอดในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

นอกจากนั้นรับทราบว่ากรณีการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ, โดยเฉพาะในประเทศแหล่งกำเนิด, มีบทบาทอย่างสำคัญยิ่ง

ตระหนักถึงการพึ่งพาอาศัยอย่างใกล้ชิดและตามขนบประเพณีเดิมของชุมชนพื้นเมืองและท้องถิ่น ซึ่งใช้ทรัพยากรชีวภาพในการดำเนินชีวิตตามขนบประเพณีเดิมและถึงความปลอดภัยในอนาคตในอันที่จะแบ่งปันอย่างเท่าเทียมซึ่งผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์ความรู้, ประดิษฐ์กรรมและการถือปฏิบัติที่สืบทอดมาตามประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ตระหนักอีกด้วยถึงบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่สตรีมีต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และยืนยันความต้องการเพื่อให้มีการเข้าร่วมอย่างเต็มที่โดยสตรีทุกระดับในการวางแผนและการดำเนินการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

เน้นความสำคัญของและความต้องการที่จะส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างประเทศ, ภูมิภาคและทั่วโลก ระหว่างรัฐและองค์กร ระหว่างรัฐบาลระหว่างประเทศ และภาคเอกชน ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพ

ยอมรับว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับทรัพยากรการเงินทั้งใหม่และเพิ่มเติมและการเข้าถึงอย่างเหมาะสมซึ่งเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง อาจจะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวง ในสมรรถนะของสังคมโลกที่จะบรรเทาความสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

ยอมรับอีกด้วยว่าบทบัญญัติพิเศษเป็นสิ่งที่ต้องการเพื่อที่จะสนองต่อความปรารถนาของประเทศกำลังพัฒนา รวมทั้งบทบัญญัติเกี่ยวกับทรัพยากรการเงินทั้งใหม่และเพิ่มเติม และการเข้าถึงอย่างเหมาะสมซึ่งเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

รับทราบในกรณี เงินโซพิพิเศษของประเทศพัฒนาแล้วและรัฐที่เป็นเกาะขนาดเล็ก

ยอมรับว่าการลงทุนอย่างจริงจังเป็นสิ่งที่ต้องการสำหรับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และยอมรับว่ามีการคาดหวังต่อผลกำไรทางสิ่งแวดล้อม, เศรษฐกิจและสังคม จากการลงทุนเหล่านี้

ตระหนักถึงการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจและการกำจัดความยากจนว่าเป็นความสำคัญอันดับแรกและอยู่เหนือสิ่งอื่นใดของประเทศกำลังพัฒนา

สำนึกว่าการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวดในอันที่จะสนองความปรารถนาของประชากรโลกที่กำลังทวีจำนวนขึ้นทางด้านอาหาร, สุขภาพและอื่นๆ ซึ่งโดยเจตนาของแผนของการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนนั้น การเข้าถึง และการแบ่งปันทั้งทรัพยากรพันธุกรรมและเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

รับทราบว่า, ในที่สุดแล้ว, การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน จะเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างรัฐให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นและมีคุณภาพการต่อต้านดีสำหรับมวลมนุษยชาติ

ปรารถนาที่จะเสริมสร้างและทำให้การดำเนินงานระหว่างประเทศในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนสมบูรณ์ขึ้น, และ

ตกลงใจที่จะอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อผลประโยชน์ของชนรุ่นปัจจุบันและอนาคต

ได้ตกลงดังต่อไปนี้

มาตรา

1

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้, ซึ่งดำเนินการโดยสอดคล้องกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง, ได้แก่ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ, การใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม, หมายถึงโดยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเหมาะสมและโดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม, โดยคำนึงถึงสิทธิทั้งหมดเหนือทรัพยากรและเทคโนโลยี, และโดยการสนับสนุนอย่างเหมาะสม

มาตรา

2

การใช้คำศัพท์

ตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญานี้

“ความหลากหลายทางชีวภาพ” หมายถึง การมีความผิดแผกแตกต่างระหว่างสิ่งมีชีวิตจากทุกแห่งรวมถึง, นอกเหนือจากสิ่งอื่นแล้ว, ระบบนิเวศทางบก, ทางทะเลและทางน้ำอื่นๆ และการประกอบรวมทางนิเวศ ซึ่งสิ่งมีชีวิตเป็นส่วนหนึ่งในนั้นด้วยในการนี้รวมถึงความหลากหลายภายในชนิดพันธุ์, ระหว่างชนิดพันธุ์และของระบบนิเวศ

“ทรัพยากรชีวภาพ” หมายถึง ทรัพยากรพันธุกรรม, สิ่งมีชีวิตหรือส่วนใดๆ ของสิ่งมีชีวิต, ประชากร, หรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตของระบบนิเวศ ซึ่งมีประโยชน์หรือคุณค่าตามความเป็นจริงและตามศักยภาพต่อมนุษยชาติ

“เทคโนโลยีชีวภาพ” หมายถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใดๆ ซึ่งใช้ระบบชีววิทยา, ใช้สิ่งมีชีวิตหรือส่วนที่แยกออกจากสิ่งมีชีวิต, เพื่อทำให้หรือเปลี่ยนแปลงผลผลิตหรือกระบวนการสำหรับการใช้ทางวิทยาศาสตร์

“ประเทศแหล่งกำเนิดของทรัพยากรพันธุกรรม” หมายถึง ประเทศซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรพันธุกรรมเหล่านั้น ในสภาพตามถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

“ประเทศซึ่งให้ทรัพยากรพันธุกรรม” หมายถึง ประเทศซึ่งสำรองทรัพยากรพันธุกรรมรวบรวมสะสมได้จากแหล่งซึ่งอยู่ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ, ในที่นี้หมายถึงรวมถึงประชากรของชนิดพันธุ์ทั้งที่อยู่ในธรรมชาติและที่เลี้ยงหรือปลูก, หรือทรัพยากรพันธุกรรมที่ได้จากแหล่งซึ่งอยู่นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ซึ่งอาจจะหรืออาจไม่ได้ถือกำเนิดในประเทศนั้น

“ชนิดพันธุ์ที่เลี้ยงหรือเพาะปลูก” หมายถึง ชนิดพันธุ์ซึ่งได้ผ่านกระบวนการวิวัฒนาการ โดยได้รับอิทธิพลจากมนุษย์ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของมนุษย์

“ระบบนิเวศ” หมายถึง ระบบรวมอันซับซ้อนซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ประกอบด้วยชุมชนประชากรพืช, สัตว์และจุลินทรีย์กับสภาพแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตซึ่งอยู่ร่วมกัน แบบมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รวมกันเป็นหน่วยที่มีบทบาทหน้าที่

“การอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ” หมายถึง การอนุรักษ์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพภายนอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตนั้นๆ

“สารพันธุกรรม” หมายถึง สารใดๆ ของพืช, สัตว์, จุลินทรีย์หรือแหล่งกำเนิดอื่นๆ ซึ่งบรรจุหน่วยที่มีบทบาทหน้าที่ในการสืบทอดพันธุกรรม

“ทรัพยากรพันธุกรรม” หมายถึง สารพันธุกรรมซึ่งมีคุณค่าตามความเป็นจริงและตามศักยภาพ

“แหล่งที่อยู่อาศัย” หมายถึง สถานที่หรือประเภทของสถานที่ซึ่งสิ่งมีชีวิตหรือประชากรเกิดขึ้นตามธรรมชาติ

“สภาพในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ” หมายถึง สภาพซึ่งทรัพยากรพันธุกรรมมีอยู่ในระบบนิเวศและในแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและสำหรับกรณีที่เป็นชนิดพันธุ์ที่เลี้ยงหรือปลูก, หมายถึง ในสภาพแวดล้อมซึ่งชนิดพันธุ์เหล่านั้นได้ถูกพัฒนา จนมีลักษณะ/คุณสมบัติแตกต่างไปจากเดิม

“การอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ” หมายถึง การอนุรักษ์ระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและการบำรุงรักษาและการฟื้นคืนสภาพของประชากรของชนิดพันธุ์ซึ่งสามารถอยู่รอดได้ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ และสำหรับกรณีที่เป็นชนิดพันธุ์ที่เลี้ยงหรือปลูก, หมายถึง ในสภาพแวดล้อมซึ่งชนิดพันธุ์เหล่านั้นได้ถูกพัฒนาจนมีลักษณะ/คุณสมบัติแตกต่างไปจากเดิม

“พื้นที่คุ้มครอง” หมายถึง พื้นที่ซึ่งได้รับการกำหนดขอบเขตทางภูมิศาสตร์ ซึ่งถูกระบุให้หรือวางระเบียบให้และจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์พิเศษเฉพาะการอนุรักษ์

“องค์การผสมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค” หมายถึง องค์การที่ประกอบด้วยรัฐอธิปไตยในภูมิภาคใดก็ตาม ซึ่งรัฐสมาชิกได้มอบอำนาจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆ ที่อนุสัญญาครอบคลุมและซึ่งได้รับแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ เพื่อลงนาม, ให้สัตยาบัน, ให้ความเห็นชอบหรือเข้าเป็นภาคีเพิ่มเติมโดยสอดคล้องกับระเบียบวิธีการภายใน

“การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน” หมายถึง การใช้องค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพในวิถีทางและด้วยอัตราที่ไม่นำไปสู่การลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพในระยะยาว, ทั้งนี้โดยอ้างรักษาศักยภาพความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อสนองความต้องการและความปรารถนาของคนรุ่นปัจจุบันและในอนาคต

“เทคโนโลยี” หมายถึงรวมถึง เทคโนโลยีชีวภาพ

มาตรา

3

หลักการ

รัฐมี, โดยสอดคล้องกับกฎบัตรสหประชาชาติและหลักกฎหมายระหว่างประเทศ, สิทธิอธิปไตยที่จะใช้ทรัพยากรของตนตามนโยบายสิ่งแวดล้อมของตนเอง, และตามความรับผิดชอบเพื่อให้หลักประกันว่ากิจกรรมในความรับผิดชอบหรือในความควบคุมไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมของรัฐอื่นหรือของพื้นที่นอกเหนืออาณาเขตของตน

มาตรา

4

ขอบเขตอาณาเขต

ภายใต้สิทธิของรัฐอื่นๆ, และยกเว้นดังที่ได้เสนอไว้ในอนุสัญญานี้, บทบัญญัติของอนุสัญญานี้ มีผลให้แต่ละภาคีนำไปใช้ในขอบเขต ดังต่อไปนี้

- เอ) ภายในพื้นที่ซึ่งอยู่ในอาณาเขตของชาติภาคีนั้น ในกรณีขององค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพ
- บี) ภายในพื้นที่ของอาณาเขตของชาติ หรือในพื้นที่นอกเหนืออาณาเขตของชาติในกรณีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและกิจกรรม ซึ่งดำเนินการภายใต้อาณาเขตหรือการควบคุมของตน ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงว่าจะเกิดขึ้นที่ใด

มาตรา

5

ความร่วมมือ

แต่ละภาคีจึงต้องดำเนินการ, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม, ร่วมมือกับภาคีอื่นๆ, โดยตรงหรือ, ในกรณีที่เหมาะสม, โดยผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีสมรรถภาพ, ในประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่นอกเหนืออาณาเขตของตน และเกี่ยวกับเรื่องอื่นที่มีความสนใจร่วมกัน, เพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา

6

มาตรการทั่วไปสำหรับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

แต่ละภาคีจึงต้อง, โดยสอดคล้องกับสถานการณ์และสมรรถนะของตน, ดำเนินการดังต่อไปนี้

- เอ) จัดทำกลยุทธ์, แผนการหรือโปรแกรมระดับชาติ เพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน, หรือปรับกลยุทธ์, แผนการหรือโปรแกรมให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายดังกล่าว ซึ่งจึงต้องคำนึงถึง, นอกเหนือจากสิ่งอื่นแล้ว, มาตรการซึ่งกำหนดในอนุสัญญา ที่เกี่ยวข้อง กับ ภาคีและ
- บี) ประสาน, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม, การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนให้เข้ากับแผน, โปรแกรมและนโยบายของหน่วยงานหรือแผนโปรแกรม, นโยบาย ร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรา

7

การจำแนกระบุและการติดตามตรวจสอบ

แต่ละภาคีจึงต้องดำเนินการ, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม, โดยเฉพาะตามความมุ่งหมายของมาตรา 8 และ 10, ดังต่อไปนี้

- เอ) จำแนกระบุองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญสำหรับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยพิจารณารายการซึ่งระบุตามประเภท ดังกำหนดในภาคผนวก I
- บี) ติดตามตรวจสอบ, ด้วยการเก็บตัวอย่างและเทคนิคอื่นๆ, องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งระบุดังในอนุวรรค เอ) ข้างต้น, โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่องค์ประกอบที่จำเป็นจะต้องมีมาตรการอนุรักษ์เร่งด่วนและที่มีศักยภาพสูงสุดในการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- ซี) จำแนกระบุกระบวนการและประเภทของกิจกรรมซึ่งมีหรือมีแนวโน้มว่าจะมีผลกระทบเสียหายอย่างสำคัญต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และติดตามตรวจสอบผลนั้นด้วยการเก็บตัวอย่างและเทคนิคอื่นๆ และ
- ดี) อำนวยรักษาและจัดระบบ, โดยใช้กลไกใดๆ ก็ตาม, ข้อมูลซึ่งได้จากการจำแนกระบุและการติดตามตรวจสอบกิจกรรมดังอนุวรรค เอ), บี) และ ซี) ข้างต้น

มาตรา

8

การอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

แต่ละภาคีจักต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม

- เอ) จัดตั้งระบบพื้นที่คุ้มครองหรือพื้นที่ซึ่งต้องการมาตรการพิเศษสำหรับอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- บี) จัดทำ, ในกรณีที่เหมาะสม, แนวทางสำหรับการเลือก, การจัดตั้ง, และการจัดการพื้นที่คุ้มครองหรือพื้นที่ซึ่งต้องการมาตรการพิเศษสำหรับอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- ซี) จัดระเบียบหรือจัดการทรัพยากรชีวภาพที่สำคัญสำหรับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพไม่ว่าอยู่ในหรือนอกพื้นที่คุ้มครอง เพื่อเป็นหลักประกันในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- ดี) ส่งเสริมการคุ้มครองระบบนิเวศ, ถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และธำรงรักษาประชากรของชนิดพันธุ์ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่รอดในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ
- อี) ส่งเสริมการพัฒนาที่เหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาแบบยั่งยืนในพื้นที่ติดต่อกับพื้นที่คุ้มครอง เพื่อให้การคุ้มครองแก่พื้นที่นั้นต่อไป
- เอฟ) พื้นฟูและถนอมรักษาระบบนิเวศเสื่อมโทรมและส่งเสริมการบำรุงชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามใกล้จะสูญพันธุ์ โดยการวางแผนและดำเนินการตามแผนหรือกลยุทธ์การจัดการอื่นๆ
- จี) จัดตั้งหรือธำรงรักษาวิธีการที่จะจัดระเบียบ, จัดการหรือควบคุมความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์และการปล่อยสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีชีวภาพซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม อันมีผลต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์ด้วย
- เอช) ป้องกันการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น, ควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ซึ่งคุกคามระบบนิเวศ, ถิ่นที่อยู่อาศัย, หรือชนิดพันธุ์อื่น
- ไอ) พยายามที่จะจัดวางเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการโดยสอดคล้องระหว่างการใช้ประโยชน์ในปัจจุบันกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- เจ) ภายใต้กฎข้อบังคับแห่งชาติ, ให้ความเคารพ, ส่งเสริมและดำรงไว้ซึ่งความรู้ ประดิษฐ์กรรม และการถือปฏิบัติของชุมชนพื้นเมืองและท้องถิ่นซึ่งปรากฏในการดำเนินชีวิตที่สืบทอดมาตาม

ประเพณี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและส่งเสริมการประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ด้วยมีความเห็นชอบและการเข้าร่วมของผู้ทรงความรู้, เจ้าของประดิษฐ์กรรมและผู้ถือปฏิบัตินั้นๆ และสนับสนุนการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมซึ่งผลประโยชน์อันเกิดจากการใช้ประโยชน์ความรู้, ประดิษฐ์กรรมและการถือปฏิบัตินั้นๆ

- เค) จัดทำหรือธำรงรักษากฎข้อบังคับที่จำเป็นและหรือบทบัญญัติระเบียบบังคับต่างๆ เพื่อการคุ้มครองชนิดพันธุ์และประชากรที่ถูกคุกคาม
- แอล) ในกรณีที่พิจารณาแล้วว่ามีผลเสียหายที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพตามการดำเนินงานตามมาตรา 7, ควบคุมหรือจัดการกระบวนการและกิจกรรมประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- เอ็ม) ร่วมมือในการจัดหาความสนับสนุนทางการเงินและอื่นๆ สำหรับการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ดังได้กล่าวในอนุวรรค เอ) ถึง แอล) ข้างต้น, โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่ประเทศกำลังพัฒนา

มาตรา

9

การอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

แต่ละภาคีจักต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม, และที่สำคัญโดยสอดคล้องกับมาตรการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

- เอ) ยอมรับนำมาตรการสำหรับอนุรักษ์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพนอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติมาใช้, โดยเฉพาะประเทศซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดขององค์ประกอบนั้น
- บี) จัดตั้งและธำรงรักษาสิ่งเอื้ออำนวยในการอนุรักษ์และการวิจัยนอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติเกี่ยวกับพืช สัตว์ และจุลินทรีย์, โดยเฉพาะในประเทศซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดทรัพยากรพันธุกรรม
- ซี) ยอมรับนำมาตรการสำหรับบำรุงและฟื้นฟูชนิดพันธุ์ที่ใกล้จะสูญพันธุ์และมาตรการสำหรับนำกลับเข้าสู่ถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติเดิมของชนิดพันธุ์นั้นๆ มาใช้ภายใต้สภาพที่เหมาะสม
- ดี) จัดระเบียบและจัดการเกี่ยวกับการรวบรวมสะสมทรัพยากรชีวภาพจากถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ เพื่อจุดมุ่งหมายในการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ โดยไม่คุกคามระบบนิเวศ และเพื่อจุดมุ่งหมายในการอนุรักษ์ประชากรของชนิดพันธุ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ยกเว้นในกรณีที่มีความต้องการมาตรการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติแบบชั่วคราวเป็นพิเศษ ภายใต้อนุวรรค ซี) ข้างต้นและ

- อี) ร่วมมือในการให้ความสนับสนุนทางการเงินและอื่นๆ เพื่อการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ดังได้กล่าวในอนุวรรค เอ) – ดี) และในการจัดตั้งและธำรงรักษาสิ่งเอื้ออำนวยในการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติในประเทศกำลังพัฒนา

มาตรา
10

การใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

แต่ละภาคีจักต้องดำเนินการดังต่อไปนี้, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม

- เอ) ผลานการพิจารณาการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพเข้ากับการตัดสินใจระดับชาติ
- บี) ยอมรับนำมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรชีวภาพมาใช้ เพื่อหลีกเลี่ยง หรือลดผลกระทบเสียหายที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
- ซี) คุ้มครองและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรชีวภาพตามธรรมเนียมนิยม โดยสอดคล้องกับการถือปฏิบัติตามชนบประเพณีวัฒนธรรม ซึ่งเหมาะสมตามเงื่อนไขที่จำเป็นในการอนุรักษ์หรือการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- ดี) สนับสนุนประชากรท้องถิ่นในการจัดทำและดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขในพื้นที่เสื่อมโทรม ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพถูกทำลายจนลดน้อยลง
- อี) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐบาลและภาคเอกชนในการพัฒนาวิธีการเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา
11

มาตรการสร้างเสริมแรงจูงใจ

แต่ละภาคีจักต้องดำเนินการ, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม, นำเอามาตรการ ที่เหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมาใช้ ซึ่งมาตรการเหล่านี้เป็นเสมือนแรงจูงใจเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา
12

การวิจัยและการฝึกอบรม

ภาคี โดยคำนึงถึงความต้องการพิเศษของประเทศกำลังพัฒนา, จักต้อง

- เอ) จัดวางและธำรงรักษาโปรแกรมเพื่อการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และทางวิชาการ และการฝึกอบรมไว้ในมาตรการเพื่อการจำแนกระบุ การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ และองค์ประกอบอย่างยั่งยืน และให้ความสนับสนุนแก่การศึกษาและการวิจัยนั้นๆ สำหรับความต้องการ โดยเฉพาะของประเทศกำลังพัฒนา
- บี) ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยที่อุทิศให้แก่การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน, โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา, ให้สอดคล้องกับมิติของสังคมชาติ ซึ่งดำเนินสืบเนื่องจากข้อเสนอแนะของคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์, วิชาการและเทคโนโลยี
- ซี) เพื่อดำเนินการสืบเนื่องตามบทบัญญัติของมาตรา 16, 18 และ 20, ส่งเสริมและร่วมมือในการใช้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ในการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในการพัฒนาวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา
13

การให้การศึกษาและความตระหนักแก่สาธารณชน

ภาคีจักต้อง

- เอ) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความเข้าใจในความสำคัญของ, และมาตรการที่ต้องการเพื่อ, การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ, เช่นเดียวกับการถ่ายทอดเผยแพร่ผ่านสื่อ, และการสอดแทรกหัวข้อเหล่านี้ไว้ในโปรแกรมการศึกษา และ
- บี) ร่วมมือ, *เท่าที่เหมาะสม,* กับรัฐอื่นๆ และองค์การระหว่างประเทศในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาและการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา
14

การประเมินผลกระทบและการลดผลกระทบเสียหาย

1. แต่ละภาคี จะต้องดำเนินการ, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม, ดังต่อไปนี้
 - เอ) นำระเบียบวิธีการที่เหมาะสมเข้าไปใช้ ซึ่งต้องการให้ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีผลเสียหายที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการหลีกเลี่ยงหรือการลดผลนั้นๆ และ, ในกรณีที่เหมาะสม, ยอมให้สาธารณชนมีส่วนร่วมในวิธีการดังกล่าว
 - บี) นำการจัดการที่เหมาะสมเข้าไปใช้เพื่อให้หลักประกันว่า ผลลัพธ์ทางสิ่งแวดล้อมสืบเนื่องจากโปรแกรมและนโยบายของภาคีนั้นๆ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีผลกระทบเสียหายที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ได้รับการพิจารณาทันการณ
 - ซี) ส่งเสริม, บนพื้นฐานการเอื้ออำนวยผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน, การแจ้งให้ทราบ, การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการปรึกษาหารือเกี่ยวกับกิจกรรมภายใต้ดูแลอาณัติหรือการควบคุม ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีผลเสียหายอย่างสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพของรัฐอื่น หรือในพื้นที่นอกเหนือดูแลอาณัติของชาติตน, โดยการสนับสนุนให้มีข้อตกลงการดำเนินงานร่วมแบบทวิภาคี, ภูมิภาคหรือพหุภาคี, *เท่าที่เหมาะสม*
 - ดี) ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือมีอันตรายหรือความเสียหายร้ายแรง, เกิดขึ้นภายใต้ดูแลอาณัติหรือการควบคุมของประเทศนั้นๆ, ซึ่งมีผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ภายใต้ดูแลอาณัติของรัฐอื่นหรือในพื้นที่นอกเหนือดูแลอาณัติของชาตินั้นๆ, แจ้งรัฐที่มีแนวโน้มจะได้รับผลของอันตรายหรือความเสียหายนั้นโดยทันที, เช่นเดียวกับริเริ่มการปฏิบัติงานที่จะป้องกันหรือลดอันตรายหรือความเสียหายนั้น และ
 - อี) ส่งเสริมการดำเนินงานระดับชาติเกี่ยวกับการสนองตอบโดยเร่งด่วนต่อกิจกรรมหรือเหตุการณ์, ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรืออื่นๆ, ซึ่งมีอันตรายอย่างร้ายแรงหรือฉุกเฉินต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อให้ส่งกำลังสำรองช่วยเหลือความพยายามระดับชาตินั้นๆ และเพื่อวางแผนฉุกเฉินร่วมกัน ทั้งนี้ ในกรณีที่เหมาะสมและได้รับการตกลงจากรัฐต่างๆ หรือองค์การผลานทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง
2. สมัชชาภาคีก็จะต้องตรวจสอบ, โดยศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรับผิดชอบและการแก้ไขปัญหา, ซึ่งรวมทั้งการฟื้นฟูให้คืนสภาพเดิมและการชดเชยความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ, ยกเว้นในกรณีซึ่งความรับผิดชอบนั้นเป็นเรื่องภายในอย่างแท้จริง

มาตรา
15

การเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม

1. โดยตระหนักถึงสิทธิอธิปไตยของรัฐเหนือทรัพยากรธรรมชาติของตน อำนาจในการพิจารณา กำหนดการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมขึ้นอยู่กับรัฐบาลแห่งชาติและอยู่ภายใต้กฎระเบียบของชาตินั้นๆ
2. แต่ละภาคีก็ต้องพยายามสร้างเงื่อนไขเพื่อเอื้ออำนวยในการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม สำหรับการใช้อย่างเหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อมโดยภาคีอื่นๆ และไม่วางข้อจำกัดซึ่งขัดแย้งต่อวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา
3. ตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญา ทรัพยากรพันธุกรรมซึ่งถูกจัดทำให้โดยภาคี, ดังได้อ้างถึงในมาตรานี้ และมาตรา 16 และ 19, เป็นเฉพาะทรัพยากรซึ่งถูกจัดทำให้โดยภาคี ซึ่งเป็นประเทศถิ่นกำเนิดของทรัพยากรนั้น หรือโดยภาคีซึ่งได้รับทรัพยากรพันธุกรรมนั้นมาโดยสอดคล้องกับอนุสัญญาฉบับนี้
4. การเข้าถึง, ในกรณีที่ได้รับอนุญาต, จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกันและอยู่ภายใต้ บทบัญญัติของมาตรานี้
5. การเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมก็ต้องอยู่ภายใต้การเห็นชอบที่ได้แจ้งล่วงหน้าของภาคีซึ่งให้ทรัพยากรนั้น นอกเสียจากในกรณีที่ภาคนั้นพิจารณาเป็นประการอื่น
6. แต่ละภาคี จะต้องพยายามที่จะจัดทำและดำเนินการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งใช้ทรัพยากรพันธุกรรม ที่ภาคีอื่นๆ จัดทำให้ โดยการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่, หากเป็นไปได้ทำการวิจัยภายในภาคนั้นๆ
7. แต่ละภาคีก็ต้องดำเนินมาตรการทางกฎหมาย, การบริหาร หรือนโยบาย, *เท่าที่เหมาะสม*, และโดยสอดคล้องกับมาตรา 16 และ 19 และ, ในกรณีที่จำเป็น, โดยผ่านกลไกการเงิน ซึ่งกำหนดโดยมาตรา 20 และ 21 ทั้งนี้ด้วยเจตนารมณ์เพื่อแบ่งปันในวิถีทางที่ยุติธรรมและเท่าเทียม ซึ่งผลของการวิจัยและการพัฒนา และซึ่งผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมทางการพาณิชย์และอื่นๆ กับภาคี ที่ได้ให้ทรัพยากรนั้น การแบ่งปันนั้นๆ จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกัน

มาตรา
16

การเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

1. แต่ละภาคี, โดยตระหนักว่าเทคโนโลยีหมายถึงรวมถึงเทคโนโลยีชีวภาพและทั้งการเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างภาคีเป็นสิ่งจำเป็นขาดเสียมิได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้, ดำเนินการภายใต้บทบัญญัติของมาตรานี้เพื่อจัดทำให้และ/หรือ เอื้ออำนวยแก่การเข้าถึงเพื่อและถ่ายทอดไปยังภาคีอื่นๆ ซึ่งเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน หรือเทคโนโลยีที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมและไม่เป็นต้นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม
2. การเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่อ้างถึงในวรรค 1 ข้างต้น ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา จำต้องถูกจัดให้และเอื้ออำนวยภายใต้เงื่อนไขที่ยุติธรรมและเป็นที่ยอมรับมากที่สุด หมายถึงภายใต้เงื่อนไขแบบผ่อนปรนหรือแบบสิทธิพิเศษ, ในกรณีที่ได้ตกลงร่วมกัน, และในกรณีที่เป็น, โดยสอดคล้องกับกลไกทางการเงิน ซึ่งกำหนดโดยมาตรา 20 และ 21 สำหรับกรณีและเทคโนโลยีอยู่ภายใต้การคุ้มครองของสิทธิบัตรและสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ การเข้าถึงและการถ่ายโอนนั้นจำต้องถูกจัดให้อยู่ภายใต้เงื่อนไข ซึ่งเป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาอย่างพอเพียงและอย่างมีประสิทธิผล การประยุกต์ใช้ข้อหานี้จำต้องสอดคล้องกับวรรค 3, 4 และ 5 ข้างล่างนี้
3. แต่ละภาคีจำต้องดำเนินมาตรการทางกฎหมาย ด้านการบริหาร หรือนโยบาย, *เท่าที่เหมาะสม*, ด้วยความมุ่งหมายว่าภาคี, โดยเฉพาะซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา, ที่จัดทำให้ทรัพยากรพันธุกรรมได้รับการจัดให้เข้าถึงและรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีซึ่งใช้ประโยชน์ทรัพยากรเหล่านั้น ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกันทั้งนี้หมายถึงรวมถึงเทคโนโลยีซึ่งถูกคุ้มครองโดยสิทธิบัตรและสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ, ในกรณีที่เป็น, โดยบทบัญญัติของมาตรา 20 และ 21 และโดยสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศและสอดคล้องกับวรรค 4 และ 5 ข้างล่างนี้
4. แต่ละภาคีจำต้องดำเนินมาตรการทางกฎหมาย, การบริหาร หรือ นโยบาย, *เท่าที่เหมาะสม*, ด้วยจุดมุ่งหมายว่าภาคีเอกชนจำต้องเอื้ออำนวยในการเข้าถึง, แก่การพัฒนาาร่วมกัน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งอ้างถึงในวรรค 1 ข้างต้น เพื่อผลประโยชน์สำหรับทั้งสถาบันภาครัฐและภาคเอกชน และในการนี้จำต้องปฏิบัติตามพันธกรณี ซึ่งรวมอยู่ในวรรค 1, 2 และ 3 ข้างต้น
5. ภาคี, โดยตระหนักว่าสิทธิบัตรและสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ อาจมีอิทธิพลต่อการดำเนินการตามอนุสัญญานี้, จำต้องให้ความร่วมมือในการนี้ภายใต้กฎระเบียบแห่งชาติและกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อที่จะเป็นหลักประกันว่าสิทธิอื่นๆ ได้รับการสนับสนุนและไม่ขัดแย้งต่อวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา

มาตรา
17

การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

1. ภาคีจำต้องเอื้ออำนวยในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารจากทุกแหล่งของรัฐที่สามารถจัดหาข้อมูลให้ได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน, ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการเป็นพิเศษของประเทศกำลังพัฒนา
2. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จำต้องรวมถึงการแลกเปลี่ยนผลการวิจัยทางวิชาการ, วิทยาศาสตร์และสังคมเศรษฐกิจ, เช่นเดียวกับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโปรแกรมการฝึกอบรมและการสำรวจ, ความรู้พิเศษเฉพาะ, ความรู้พื้นบ้านและความรู้ที่สืบทอดมาตามประเพณี และประกอบร่วมกับเทคโนโลยีดังอ้างถึงในมาตรา 16, วรรค 1 ในกรณีที่เป็นไปได้, รวมถึงการส่งข้อมูลข่าวสารกลับสู่ประเทศเดิมด้วย

มาตรา
18

ความร่วมมือทางวิชาการและวิทยาศาสตร์

1. ภาคีจำต้องส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางวิชาการและวิทยาศาสตร์ในสาขาการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ, *ในกรณีที่มีความจำเป็น*, โดยผ่านสถาบันระหว่างประเทศและระดับชาติที่เหมาะสม
2. แต่ละภาคีจำต้องส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการและวิทยาศาสตร์กับภาคีอื่นๆ, โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา, ในการอนุวัติอนุสัญญา, นอกเหนือจากสิ่งอื่นแล้ว, โดยผ่านการจัดทำและการดำเนินการตามนโยบายแห่งชาติในการส่งเสริมความร่วมมือนั้น ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่การพัฒนา และการเสริมสร้างสมรรถนะของชาติ, โดยวิถีทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการเสริมสร้างในระดับสถาบันองค์กร
3. สมัชชาภาคี, ในการประชุมครั้งแรก, จำต้องกำหนดว่าจะจัดตั้งกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเทคนิคอย่างไร เพื่อส่งเสริมและเอื้ออำนวยแก่ความร่วมมือทางวิชาการและวิทยาศาสตร์
4. ภาคีจำต้อง, *โดยสอดคล้องกฎหมายและนโยบายของชาติ*, สนับสนุนและจัดทำวิธีการสำหรับความร่วมมือเพื่อการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยี, รวมทั้ง เทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีที่สืบทอดมาตามประเพณี, ทั้งนี้ เพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ สำหรับเจตนารมณ์ประการนี้, ภาคีจำต้องส่งเสริมความร่วมมือในการฝึกอบรมบุคลากรและในการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญด้วย

5. ภาคี จักต้อง, ภายใต้ความตกลงร่วมกัน, ส่งเสริมการจัดตั้งโปรแกรมการวิจัยร่วมและการดำเนินกิจการร่วมในการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาดังนี้

มาตรา 19

การควบคุมแลเทคโนโลยีชีวภาพ และการจัดสรรผลประโยชน์

1. แต่ละภาคีจักต้องดำเนินมาตรการทางกฎหมาย, การบริหาร หรือนโยบาย, *เท่าที่เหมาะสม* ในอันที่จะทำให้ภาคีเข้ามีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในกิจกรรมการวิจัยทางเทคโนโลยีชีวภาพ, โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งได้จัดทำให้ทรัพยากรพันธุกรรมสำหรับการวิจัยนั้น, และหากเป็นไปได้ทำการวิจัยภายในภาคนั้นๆ
2. แต่ละภาคีจักต้องดำเนินมาตรการที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติทั้งปวง เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้ภาคี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนา, ได้เข้าถึงตามลำดับก่อนหลัง, ซึ่งผลลัพธ์และผลประโยชน์ที่ได้จากเทคโนโลยีชีวภาพซึ่งใช้ทรัพยากรชีวภาพที่ภาคีเหล่านั้นได้จัดทำให้ ทั้งนี้บนพื้นฐานแห่งความยุติธรรมและความเสมอภาค การเข้าถึงนั้นๆ จักต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกัน
3. ภาคีจักต้องพิจารณาถึงความจำเป็นที่จะต้องมีพิธีสารและรูปแบบของพิธีสาร โดยจัดวางระเบียบวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งรวมทั้ง, โดยเฉพาะอย่างยิ่ง, การเห็นชอบที่ได้แจ้งล่วงหน้าในเรื่องเกี่ยวกับการถ่ายทออย่างปลอดภัย การดูแล และการใช้ประโยชน์สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีชีวภาพอันอาจมีผลเสียต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
4. แต่ละภาคีจักต้องดำเนินงานโดยตรงหรือโดยมอบหมายให้บุคคลใดๆ ทางด้านกฎหมายหรือทางด้านธรรมชาติ ดำเนินงานภายใต้ดุลอาญาของตนเกี่ยวกับจัดหาให้สิ่งมีชีวิตดัดได้อ้างอิงในวรรค 3 ข้างต้น, จัดให้มีข้อมูลซึ่งพอหาได้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และกฎระเบียบความปลอดภัย ซึ่งประเทศภาคีเป็นผู้กำหนด เพื่อการควบคุมแลสิ่งมีชีวิตนั้นๆ, เช่นเดียวกับจัดให้มีข้อมูลที่หาได้เกี่ยวกับผลกระทบเสียหายนที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นจากสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะชนิดซึ่งเป็นที่กังวลวิตกแก่ภาคีซึ่งสิ่งมีชีวิตนั้นๆ จะถูกนำเข้าไป

มาตรา 20

ทรัพยากรการเงิน

1. แต่ละภาคีดำเนินการเพื่อให้, *โดยสอดคล้องกับสมรรถภาพของตน*, การสนับสนุนทางการเงิน และแรงจูงใจสำหรับกิจกรรมในชาติซึ่งมีเจตนาที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาดังนี้ ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับแผนการ, ลำดับความสำคัญและโปรแกรมของชาตินั้นๆ
2. ภาคีประเทศที่พัฒนาแล้ว จักจัดหาทรัพยากรการเงิน ทั้งที่ใหม่และเพิ่มเติมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ภาคีประเทศที่กำลังพัฒนาได้ชำระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นครบเต็มจำนวนตามที่ได้ตกลงไว้ เพื่อการดำเนินมาตรการให้บรรลุผลสำเร็จตามข้อผูกพันของอนุสัญญาดังนี้ และเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์จากบทบัญญัติของอนุสัญญา ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่ได้ตกลงกันระหว่างภาคีประเทศกำลังพัฒนา กับสถาบันตามที่ได้อ้างถึงในมาตรา 21, ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับนโยบาย, กลยุทธ์, ลำดับความสำคัญของโปรแกรม, และกฎเกณฑ์ความเหมาะสม และรายการระบุค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสมัชชาภาคีได้จัดทำขึ้น ภาคีอื่น, รวมทั้งประเทศซึ่งได้ผ่านเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจการตลาดอาจสมัครใจรับภาระตามข้อผูกพันของภาคีประเทศพัฒนาแล้ว ตามความมุ่งหมายของมาตรานี้, สมัชชาภาคีจักจัดทำรายการนามภาคีประเทศพัฒนาแล้ว และภาคีอื่นซึ่งสมัครใจรับภาระตามพันธกรณีของภาคีประเทศพัฒนาแล้วในการประชุมครั้งแรก สมัชชาภาคีจักพิจารณาบทวนเป็นระยะและหากจำเป็นจักแก้ไขรายการนั้น การบริจาคจากประเทศอื่นและแหล่งอื่นบนพื้นฐานแห่งความสมัครใจจะได้รับการส่งเสริมด้วยการดำเนินการตามพันธสัญญาที่จักต้องคำนึงถึงความต้องการเกี่ยวกับกองทุนที่พอเพียง, คาดหวังได้, และหมุนเวียนทันเวลา และความสำคัญของการแบ่งปันรับภาระระหว่างภาคี ซึ่งเป็นผู้บริจาคตั้งระบุนามในรายการ
3. ภาคีประเทศพัฒนาแล้วอาจให้, และภาคีประเทศกำลังพัฒนาจักใช้ให้เป็นประโยชน์, ทรัพยากรการเงิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามอนุสัญญาดังนี้ โดยผ่านช่องทางแบบทวิภาคี, ภูมิภาค หรือพหุภาคีอื่นๆ ด้วย
4. ขอบเขตที่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาจะดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพตามพันธสัญญาภายใต้อนุสัญญาดังนี้ จะขึ้นอยู่กับภาระดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของภาคีประเทศพัฒนาแล้วตามพันธสัญญาของตนภายใต้อนุสัญญาดังนี้ ที่เกี่ยวข้องกับการทรัพยากรการเงินและการถ่ายทอเทคโนโลยี และจะคำนึงอย่างเต็มที่ถึงความจริงที่ว่า การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมและการกำจัดความยากจนเป็นความสำคัญอันดับแรกและเหนืออื่นใด สำหรับภาคีประเทศกำลังพัฒนา
5. ภาคีจักต้องคำนึงอย่างเต็มที่ถึงความต้องการโดยเฉพาะเจาะจงและสถานการณ์พิเศษของประเทศที่พัฒนาแล้วหลังในการดำเนินกิจกรรมของประเทศนั้นซึ่งเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทุนและการถ่ายทอเทคโนโลยี

6. ภาควิชาการพิจารณาสถานภาพพิเศษอันเป็นผลจากการที่ความหลากหลายทางชีวภาพมีความเป็นอิสระทั้งในด้านการกระจายตัวและทำเลที่ตั้ง ซึ่งเกิดในภาคีประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะรัฐที่เป็นเกาะเล็กๆ

7. ควรพิจารณาด้วยถึงสถานการณ์พิเศษของประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงประเทศที่มีสภาพแวดล้อมเปราะบางที่สุด ดังเช่น ประเทศในเขตทะเลทรายและกึ่งทะเลทราย, พื้นที่ชายฝั่งและภูเขา

มาตรา 21 กลไกการเงิน

1. จักต้องมีกลไกสำหรับบทบัญญัติของทรัพยากรการเงินแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนา, ตามความมุ่งหมายของอนุสัญญาดังนี้ บนพื้นฐานของการให้เปล่าหรือให้แบบผ่อนปรน ซึ่งสิ่งที่เป็นดังบรรยายในมาตรานี้กลไกจักมีบทบาทหน้าที่ภายใต้ขอบเขตอำนาจและการแนะนำของสมัชชาภาคี และจักมีภาระที่ต้องชี้แจงการดำเนินงานต่อสมัชชาภาคี ทั้งนี้ตามความมุ่งหมายของอนุสัญญาดังนี้ การดำเนินการของกลไกจักกระทำโดยสถาบัน ดังที่สมัชชาได้มีมติแต่งตั้งในการประชุมครั้งแรก ตามความมุ่งหมายของอนุสัญญาดังนี้ สมัชชาภาคีจักกำหนดนโยบาย, กลยุทธ์, ลำดับความสำคัญ ของโปรแกรมและกฎเกณฑ์สำหรับความเหมาะสม ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรนั้น ในการบริจาคมพิจารณาถึงความต้องการในเรื่องความคาดหวังได้, ความพอเพียง และการหมุนเวียนทันเวลา ของเงินทุนดังได้อ้างถึงในมาตรา 20 ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับปริมาณ ทรัพยากรที่ต้องการ ซึ่งสมัชชาภาคีจะกำหนดเป็นระยะ และความสำคัญของการแบ่งปันรับภาระ ระหว่างประเทศผู้บริจาค ดังระบุนามในรายการที่อ้างถึงในมาตรา 20, วรรค 2 การบริจาคมโดยสมัครใจ อาจกระทำได้ โดยภาคีประเทศพัฒนาแล้ว และโดยประเทศอื่นและแหล่งอื่น กลไกจักดำเนินการภายใน ระบบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยและโปร่งใส

2. สืบเนื่องจากวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา สมัชชาภาคีจักต้องกำหนดนโยบาย, กลยุทธ์และลำดับความสำคัญของโปรแกรม เช่นเดียวกับกฎเกณฑ์โดยละเอียดและแนวทางสำหรับความเหมาะสม ในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรการเงิน รวมทั้ง การติดตามตรวจสอบและประเมินคุณค่าการใช้ประโยชน์นั้น ด้วยความสม่ำเสมอ สมัชชาภาคีจักต้องตัดสินใจในการจัดการให้มีผลการดำเนินงานในวรรค 1 ข้างต้น หลังจากได้มีการปรึกษาหารือกับสถาบันซึ่งได้รับมอบหมายในการดำเนินกลไกทางการเงินแล้ว

3. สมัชชาภาคี จักต้องพิจารณาบทพหุประสิทธิผลของกลไก ที่ได้จัดตั้งขึ้นภายในมาตรานี้ ซึ่งรวมถึงกฎเกณฑ์และแนวทางดังได้อ้างถึงในวรรค 2 ข้างต้น ภายในระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 2 ปี หลังจากอนุสัญญา มีผลบังคับใช้และต่อจากนั้นด้วยความสม่ำเสมอ บนพื้นฐานของการพิจารณาบทพหุ ประสิทธิภาพนั้นจักต้องดำเนินการอย่างเหมาะสมเพื่อปรับปรุงประสิทธิผลของกลไกหากจำเป็น

4. ภาควิชาการต้องพิจารณาเสริมสร้างระบบการเงินที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อสนับสนุนให้ทรัพยากรการเงินสำหรับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา 22 ความสัมพันธ์กับอนุสัญญาระหว่างประเทศอื่นๆ

1. บทบัญญัติของอนุสัญญาดังนี้ จักไม่มีผลต่อสิทธิและข้อผูกพันของภาคีใด อันเกิดจากข้อตกลงระหว่างประเทศใดๆ ที่มีอยู่แล้ว ยกเว้นในกรณีที่ใช้สิทธิและข้อผูกพันเหล่านั้น เป็นผลให้เกิดความเสียหายร้ายแรงหรือการคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

2. ภาควิชาการต้องดำเนินการตามอนุสัญญาดังนี้ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยสอดคล้องกับสิทธิและข้อผูกพันของรัฐ ที่อยู่ภายใต้กฎหมายทางทะเล

มาตรา 23 สมัชชาภาคี

1. โดยนัยนี้สมัชชาภาคีจึงได้รับการจัดตั้งขึ้น การประชุมครั้งแรกของสมัชชาภาคีจักต้องถูกเรียก ระดม โดยผู้อำนวยการบริหารโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ ภายในไม่เกินหนึ่งปี หลังจากอนุสัญญาดังนี้ มีผลบังคับใช้ ต่อจากนั้นการประชุมสามัญของสมัชชาภาคีจักต้องมีขึ้นในช่วงระยะเวลาที่สม่ำเสมอ ซึ่งจะได้รับการพิจารณาจากสมัชชาภาคีในการประชุมครั้งแรก

2. การประชุมพิเศษของสมัชชาภาคีจักต้องมีขึ้นในเวลาอื่นๆ ที่สมัชชาภาคีเล็งเห็นว่ามีความจำเป็น หรือตามคำขอร้องเป็นลายลักษณ์อักษรจากภาคีใดๆ ทั้งนี้ กำหนดให้ดำเนินการภายในหกเดือนหลังจากที่ภาคีได้รับทราบจากสำนักเลขาธิการ และจักต้องได้รับความเห็นชอบอย่างน้อยจากหนึ่งในสามของภาคีก่อน

3. สมัชชาภาคีจักต้องได้รับมติเห็นชอบและยอมรับกฎเกณฑ์ของขั้นตอนวิธีการสำหรับสมัชชาภาคีเองและสำหรับคณะกรรมการซึ่งสมัชชาภาคีอาจตั้งขึ้นเช่นเดียวกับกฎเกณฑ์ทางการเงินซึ่งครอบคลุมการให้ทุนสนับสนุนสำนักเลขาธิการ ในการประชุมสามัญจักต้องมีการรับรองงบประมาณ เพื่อนำไปใช้ตามช่วงระยะหนึ่ง จนกว่าการประชุมสามัญครั้งต่อไปจะมาถึง

4. สมัชชาภาคีจักต้องควบคุมการพิจารณาบทพหุผลการดำเนินการตามอนุสัญญา และเพื่อความมุ่งหมายดังนี้ จักต้อง

- เอ) กำหนดรูปแบบ และช่วงระยะเวลาในการถ่ายทอดข้อมูลที่ภาคีจะต้องเสนอตามมาตรา 26 และพิจารณาข้อมูลนั้นเช่นเดียวกับรายงานซึ่งคณะกรรมการใดๆ เป็นผู้เสนอ
- บี) พิจารณาบททวนข้อเสนอแนะทางวิทยาศาสตร์, วิชาการและเทคโนโลยีเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเสนอโดยสอดคล้องกับมาตรา 25
- ซี) พิจารณาและยอมรับ, หากเป็นที่ต้องการ, พิธีสารมาใช้โดยสอดคล้องกับมาตรา 28
- ดี) พิจารณาและยอมรับ, หากเป็นที่ต้องการ, ข้อแก้ไขปรับปรุงอนุสัญญานับนี้ และภาคผนวกมาใช้, โดยสอดคล้องกับมาตรา 29 และ 30
- อี) พิจารณาข้อแก้ไขปรับปรุงในพิธีสารใดๆ เช่นเดียวกันกับในภาคผนวกใดๆ นอกจากนั้น, และ, หากตัดสินใจดังนั้น, เสนอแนะการยอมรับ ต่อภาคีของพิธีสารที่เกี่ยวข้อง
- เอฟ) พิจารณาและยอมรับ, หากเป็นที่ต้องการ, ภาคผนวกเพิ่มเติมแก่อนุสัญญานับนี้มาใช้, โดยสอดคล้องกับมาตรา 30
- จี) จัดตั้งคณะกรรมการดังกล่าว, โดยเฉพาะเพื่อให้ข้อเสนอแนะทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ หากดูเสมือนว่ามีความจำเป็นเพื่อการดำเนินการตามอนุสัญญานับนี้
- เอช) ติดตามประสานงาน, ผ่านสำนักเลขาธิการ, กับองค์กรบริหารสำหรับอนุสัญญาต่างๆ ที่เกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ที่ครอบคลุมในอนุสัญญานับนี้ โดยพิจารณาถึงการวางรูปแบบความร่วมมือระหว่างองค์กรดังกล่าว, และ
- ไอ) พิจารณาและดำเนินกิจกรรมเพิ่มเติมใดๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายของอนุสัญญานับนี้ ตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการดำเนินงานของอนุสัญญา
5. สหประชาชาติ, หน่วยงานพิเศษของสหประชาชาติและหน่วยงานการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ เช่นเดียวกับรัฐใดๆ ซึ่งมีใช้ภาคีในอนุสัญญานับนี้ อาจส่งผู้แทนเข้าสังเกตการณ์ในการประชุมสมัชชาภาคีได้ องค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ ไม่ว่าจะ เป็นของราชการหรือไม่ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมในสาขาซึ่งเกี่ยวข้องกับภารกิจและการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้แจ้งให้สำนักเลขาธิการทราบความปรารถนาในการเข้าสังเกตการณ์ในการประชุมสมัชชาภาคี อาจได้รับอนุญาตให้เข้าประชุมได้ หากอย่างน้อยหนึ่งในสามของภาคีมีได้คัดค้าน การอนุญาตให้เข้าประชุม และการมีส่วนร่วมในการประชุม จักต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ตามระเบียบวิธีการซึ่งได้รับการรับรองจากสมัชชาภาคีแล้ว

มาตรา 24

สำนักเลขาธิการ

- โดยนัยนี้สำนักเลขาธิการจึงได้รับการจัดตั้งขึ้น บทบาทหน้าที่ของสำนักเลขาธิการจักต้อง
 - เพื่อจัดและให้บริการสำหรับการประชุมของสมัชชาภาคีดังกล่าวที่กำหนดในมาตรา 23
 - เพื่อปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมายจากพิธีสารใดๆ
 - เพื่อเตรียมรายงาน เกี่ยวกับการบริหารตามภาระหน้าที่ของตนภายใต้อนุสัญญานับนี้ และเสนอรายงานนั้นต่อสมัชชาภาคี
 - เพื่อประสานงานกับองค์กรระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้องและ, โดยเฉพาะเข้าดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารและการทำสัญญา ซึ่งอาจจำเป็นในการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ, และ
 - เพื่อปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ซึ่งอาจได้รับมอบหมายจากสมัชชาภาคี
- ในการประชุมสามัญครั้งแรก, สมัชชาภาคีจักต้องแต่งตั้งสำนักเลขาธิการจากองค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งมีสมรรถนะที่จะดำเนินงานได้ ซึ่งได้แสดงความจำนงที่จะทำหน้าที่สำนักเลขาธิการภายใต้อนุสัญญานับนี้

มาตรา 25

คณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์, วิชาการและเทคโนโลยี

- คณะกรรมการตามบทบัญญัติเพื่อให้คำปรึกษาทางวิทยาศาสตร์, วิชาการและเทคโนโลยี, โดยนัยนี้ จึงได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยสมัชชาภาคี, และเท่าที่เหมาะสม, คณะกรรมการอื่นในการให้คำปรึกษาอย่างทันเวลาเกี่ยวกับการดำเนินการตามอนุสัญญานับนี้ คณะกรรมการนี้จักเปิดให้ภาคีที่ทั้งปวงมีส่วนร่วมและจักดำเนินการแบบสหวิชา คณะกรรมการนี้จักประกอบด้วยผู้แทนรัฐบาลที่มีสมรรถนะในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาการเฉพาะด้าน คณะกรรมการนี้จักรายงานต่อสมัชชาเป็นระยะเกี่ยวกับทุกแง่มุมในการดำเนินงานของตน

2. ภายใต้อำนาจและโดยสอดคล้องกับแนวทางที่ได้วางไว้โดยสมัชชาภาคีและตามคำร้องขอ คณะนี้จักต้อง

- เอ) เสนอการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และวิชาการเกี่ยวกับสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ
 - บี) เตรียมการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และวิชาการเกี่ยวกับผลของมาตรการประเภทต่างๆ ที่ดำเนินการโดยสอดคล้องกับบทบัญญัติของอนุสัญญา
 - ซี) จำแนกระบุเทคโนโลยีซึ่งริเริ่มสร้างสรรค์, เทคโนโลยีมีประสิทธิภาพและเทคโนโลยีสุดท้ายและเคล็ดลับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและแนะนำเกี่ยวกับวิถีทางและรูปแบบการส่งเสริมการพัฒนาและ/หรือการถ่ายทอดเทคโนโลยีดังกล่าว
 - ดี) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโปรแกรมทางวิทยาศาสตร์และความร่วมมือระหว่างประเทศในการวิจัยและการพัฒนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน, และ
 - อี) ตอบสนองต่อคำถามทางวิทยาศาสตร์, วิชาการ, เทคโนโลยีและวิธีการ ซึ่งสมัชชาภาคี และ คณะกรรมการของสมัชชาภาคีอาจจะเสนอต่อหน่วย
3. บทบาทหน้าที่, ขอบเขตในการรับมอบอำนาจ, การจัดระบบและการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนี้อาจจะได้รับการเพิ่มเติมในรายละเอียดโดยสมัชชาภาคี

**มาตรา
26
รายงาน**

แต่ละภาคีจักต้องเสนอต่อสมัชชาภาคี, เป็นระยะตามที่สมัชชาภาคีกำหนด, รายงานเกี่ยวกับมาตรการซึ่งได้ดำเนินการไปเพื่อปฏิบัติตามบทบัญญัติของอนุสัญญา และประสิทธิผลของมาตรการนั้นในอันที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้

**มาตรา
27
การยุติข้อพิพาท**

1. ในกรณีที่มีข้อพิพาทระหว่างภาคีเกี่ยวกับการตีความและการใช้อุญญาฉบับนี้ ภาคีที่เกี่ยวข้องจักต้องหาข้อยุติโดยการเจรจา
2. หากภาคีที่เกี่ยวข้องไม่สามารถตกลงกันได้โดยการเจรจา ภาคีนั้นอาจร่วมกันหาความช่วยเหลือจากหรือเรียกร้องให้มีการไกล่เกลี่ยจากบุคคลที่สาม
3. เมื่อให้สัตยาบัน, ยอมรับ, เห็นชอบ, หรือภาคยานุวัติอนุญญาฉบับนี้, หรือในเวลาใดภายหลังจากนั้น, รัฐหนึ่งๆ หรือองค์การพหุภาคีระดับภูมิภาค อาจแถลงการณ์เป็นลายลักษณ์อักษรกับผู้รับมอบเกี่ยวกับข้อพิพาทที่มีได้รับการแก้ไข, โดยสอดคล้องกับวรรค 1 หรือวรรค 2 ข้างต้น, ว่า ยอมรับรูปแบบการยุติข้อพิพาทประการใดประการหนึ่งหรือทั้งสองประการดังต่อไปนี้, อันเป็นการมีบังคับ,

- เอ) การตัดสินโดยอนุญาโตตุลาการ โดยสอดคล้องกับขั้นตอนวิธีการที่ได้วางไว้ในส่วน 1 ของภาคผนวก II
 - บี) เสนอข้อพิพาทต่อศาลโลกให้ตัดสิน
4. หากภาคีที่มีข้อพิพาทมิได้, โดยสอดคล้องกับวรรค 3 ข้างต้น, ยอมรับขั้นตอนวิธีการเดียวกันหรือขั้นตอนวิธีการใดๆ ภาคีนั้นจักต้องเสนอข้อพิพาทต่อคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ตัดสิน โดยสอดคล้องกับส่วน 2 ภาคผนวก II เว้นเสียแต่ว่าภาคีนั้นจะตกลงเป็นประการอื่น
 5. บทบัญญัติของมาตรานี้จักนำไปใช้กับพิธีสารใดๆ ก็ได้ ยกเว้นแต่ที่ได้กำหนดไว้ในพิธีสารที่เกี่ยวข้องแล้ว

**มาตรา
28
การรับรองพิธีสาร**

1. ภาคีจักต้องร่วมมือในการจัดทำและรับรองพิธีสารของอนุญญาฉบับนี้
2. พิธีสารจักต้องได้รับการรับรองในการประชุมสมัชชาภาคี
3. สำนักเลขาธิการจักต้องจัดส่งเนื้อหาของพิธีสารใดๆ ที่ได้รับการเสนอขึ้นมา ให้แก่ภาคีภายในหกเดือนก่อนการประชุมนั้น

มาตรา
29

การแก้ไขอนุสัญญา หรือพิธีสาร

1. ภาคีใดๆ อาจเสนอข้อแก้ไขสำหรับอนุสัญญานี้ ภาควิธีสารใดๆ ของพิธีสารอาจเสนอข้อแก้ไขสำหรับพิธีสารนั้นๆ
2. ข้อแก้ไขในอนุสัญญานี้จำเป็นต้องได้รับการรับรองในที่ประชุมของสมัชชาภาคี การแก้ไขในพิธีสารใดๆ จำต้องได้รับการรับรองในการประชุมภาคีของพิธีสารที่เป็นปัญหานั้น เนื้อหาของข้อแก้ไขใดๆ ที่เสนอขึ้นมาในอนุสัญญานี้ หรือในพิธีสารใดๆ, ยกเว้นซึ่งได้ถูกกำหนดโดยพิธีสารนั้นๆ จำต้องถูกส่งให้แก่ภาคีของสัญญาที่เป็นปัญหานั้นๆ โดยสำนักเลขาธิการอย่างน้อยหกเดือนก่อนการประชุมเพื่อรับรองข้อแก้ไขดังกล่าว สำนักเลขาธิการจึงต้องส่งข้อแก้ไขที่เสนอขึ้นมานั้นให้แก่ผู้ลงนามในอนุสัญญานี้ เพื่อทราบด้วย
3. ภาคีจำเป็นต้องใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะให้มีการตกลงเกี่ยวกับข้อแก้ไขที่เสนอขึ้นมาในอนุสัญญานี้หรือในพิธีสารใดๆ โดยการขอความเห็นชอบจากทุกฝ่าย หากความพยายามทั้งหมดในการขอความเห็นชอบได้ถูกใช้หมดสิ้นแล้วหรือไม่ได้มีการตกลงข้อแก้ไขนั้นจำเป็นต้องได้รับการรับรองโดยเสียงส่วนใหญ่ ตั้งแต่สองในสามเสียงขึ้นไปจากภาคีที่เป็นปัญหานั้น ที่มาประชุมและลงคะแนนเสียงและผู้รับมอบจึงต้องเสนอข้อแก้ไขนั้นแก่ภาคีทั้งหลายเพื่อการให้สัตยาบัน, การยอมรับ หรือการเห็นชอบ
4. การให้สัตยาบัน, การยอมรับหรือการเห็นชอบแก่ข้อแก้ไขจำเป็นต้องแจ้งแก่ผู้รับมอบหมายให้ดูแลรักษาเป็นลายลักษณ์อักษร ข้อแก้ไขซึ่งได้รับการรับรองโดยสอดคล้องกับวรรค 3 ข้างต้น จะมีผลบังคับใช้ระหว่างภาคีซึ่งได้ยอมรับข้อแก้ไขนั้น ทั้งนี้ในวันที่เก้าสิบหลังจากที่ได้ส่งมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับ หรือสารเห็นชอบโดยอย่างน้อยสองในสามของภาคีของอนุสัญญานี้ หรือภาคีของพิธีสารที่เกี่ยวข้องตามหลักการเช่นนี้ ข้อแก้ไขดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้สำหรับภาคีอื่นในวันที่เก้าสิบหลังจากที่ภาคีนั้นได้ส่งมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับหรือสารเห็นชอบต่อข้อแก้ไขนั้นแล้ว
5. ตามความมุ่งหมายของมาตรานี้ "ภาคีที่มาประชุมและลงคะแนนเสียง" หมายถึงภาคีที่มาประชุมและลงคะแนนออกเสียงสนับสนุนหรือคัดค้าน

มาตรา
30

การรับรองและการแก้ไขภาคผนวก

1. ภาคผนวกของอนุสัญญานี้ หรือพิธีสารใดๆ จะเป็นส่วนประกอบของอนุสัญญา หรือของพิธีสารนั้น, ตามแต่กรณี, และ, หากมิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น, การรับรองอนุสัญญา หรือพิธีสารทำให้เป็นการรับรองภาคผนวกใดๆ ด้วย ในเวลาเดียวกันนั้นภาคผนวกนั้นจำเป็นต้องกำหนดในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการ, วิทยาศาสตร์, วิชาการ, และการบริหาร
2. ยกเว้นที่อาจได้กำหนดไว้ในพิธีสารใดๆ ที่เกี่ยวกับภาคผนวกของพิธีสารนั้น, จำต้องประยุกต์ใช้วิธีการดังต่อไปนี้ในการนำเสนอ, การรับรอง, และการมีผลบังคับใช้ ของภาคผนวกที่เพิ่มเติมของอนุสัญญานี้ หรือภาคผนวกของพิธีสารใดๆ
 - เอ) ภาคผนวกของอนุสัญญานี้หรือพิธีสารใดจำเป็นต้องถูกเสนอและได้รับการยอมรับโดยสอดคล้องกับวิธีการที่ได้วางไว้ในมาตรา 29
 - บี) ภาคีใด ซึ่งไม่สามารถจะเห็นชอบกับภาคผนวกเพิ่มเติมของอนุสัญญานี้ หรือภาคผนวกของพิธีสารใดๆ จำต้องแจ้งผู้รับมอบ, โดยลายลักษณ์อักษร, ภายในหนึ่งปีจากวันที่ได้รับการติดต่อเพื่อขอการรับรองจากผู้รับมอบ ผู้รับมอบจักแจ้งภาคีที่ปวง โดยปราศจากการล่าช้าเกี่ยวกับหนังสือแสดงความเห็นซึ่งได้รับมา ภาคีหนึ่งๆ อาจถอนเรื่องที่ได้แสดงการคัดค้านไปแล้วในเวลาใดก็ตาม และภาคผนวกจัก, *ทันทีทันใดนั้น*, มีผลบังคับใช้สำหรับภาคีนั้นตามเงื่อนไขภายใต้วรรค ดี) ข้างล่างนี้
 - ดี) เมื่อครบกำหนดหมดอายุภายในหนึ่งปีจากวันที่ได้รับการติดต่อเพื่อขอการรับรองจากผู้รับมอบภาคผนวกจักมีผลบังคับใช้สำหรับทุกภาคีของอนุสัญญานี้ หรือของพิธีสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีได้เสนอหนังสือแจ้งความเห็น ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับบทบัญญัติตามวรรค บี) ข้างต้น
3. การเสนอ, การรับรองและการมีผลบังคับใช้ของข้อแก้ไขภาคผนวกของอนุสัญญานี้หรือของพิธีสารใดๆ จักอยู่ภายใต้วิธีการเดียวกันกับการเสนอ, การรับรองและการมีผลบังคับใช้ของภาคผนวกของอนุสัญญา และภาคผนวกของพิธีสารใดๆ
4. หากภาคผนวกเพิ่มเติมหรือข้อแก้ไขของภาคผนวกเกี่ยวข้องกับข้อแก้ไขของอนุสัญญานี้หรือของพิธีสารใดๆ ภาคผนวกหรือข้อแก้ไขเพิ่มเติมจักไม่มีผลบังคับใช้จนกว่าจะถึงเวลาที่ข้อแก้ไขของอนุสัญญา หรือของพิธีสารที่เกี่ยวข้องมีผลบังคับใช้

มาตรา

31

สิทธิที่จะออกเสียง

1. ยกเว้นดังที่กำหนดในวรรค 2 ข้างล่างนี้, แต่ละภาคีของอนุสัญญา หรือของพิธีสารใดๆ จักมีหนึ่งเสียง
2. องค์การผลานทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค, ในเรื่องที่อยู่ในอำนาจซึ่งได้รับมอบหมาย, จักต้องใช้สิทธิของตนที่จะออกเสียงด้วยจำนวนเสียงเท่ากับจำนวนรัฐสมาชิกของตนซึ่งเป็นภาคีของอนุสัญญานี้ หรือของพิธีสารที่เกี่ยวข้อง องค์การนั้นๆ จักต้องไม่ใช้สิทธิออกเสียงหากรัฐสมาชิกของตนได้ใช้สิทธิแล้ว และในทำนองกลับกันรัฐสมาชิกจักต้องไม่ใช้สิทธิออกเสียง หากองค์การนั้นๆ ได้ใช้สิทธิแล้ว

มาตรา

32

ความสัมพันธ์ระหว่างอนุสัญญาฉบับนี้กับพิธีสาร

1. รัฐหนึ่งๆ หรือองค์การผลานทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคอาจไม่กลายเป็นภาคีของพิธีสารหากมิได้เป็นหรือ, ในเวลาเดียวกันกลายเป็น, ภาคีของอนุสัญญาฉบับนี้
2. มติภายในพิธีสารใด จักต้องได้รับการดำเนินงานโดยภาคีของพิธีสารที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ภาคีใดๆ ซึ่งมีได้ให้สัตยาบัน, ยอมรับ, หรือเห็นชอบ กับพิธีสารหนึ่งๆ อาจเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ในการประชุมใดๆ ของภาคีพิธีสาร นั้นๆ ได้

มาตรา

33

การลงนาม

อนุสัญญาฉบับนี้ จักต้องเปิดให้มีการลงนาม ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร โดยทุกประเทศและองค์การผลานทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคใดๆ ในระหว่างวันที่ 5 มิถุนายน 2535 จนถึง 14 มิถุนายน 2536 และ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ในกรุงนิวยอร์ก ในระหว่าง วันที่ 15 มิถุนายน 2535 จนถึง 4 มิถุนายน 2536

มาตรา

34

การให้สัตยาบัน, การยอมรับหรือการเห็นชอบ

1. อนุสัญญาฉบับนี้ และพิธีสารใดๆ จักอยู่ภายใต้การให้สัตยาบัน, การยอมรับหรือการเห็นชอบโดยรัฐต่างๆ และโดยองค์การผลานทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค สัตยาบันสาร, สารยอมรับ, หรือสารเห็นชอบจักถูกเก็บสะสมไว้ที่ผู้รับมอบ
2. องค์การใดๆ ที่อ้างถึงในวรรค 1 ข้างต้น ซึ่งกลายมาเป็นภาคีของอนุสัญญา หรือของพิธีสารใดๆ โดยที่รัฐสมาชิกของตนมิได้เป็นภาคี จักต้องถูกผูกมัดโดยข้อผูกพันทั้งหมดภายใต้อนุสัญญา หรือพิธีสารที่เกี่ยวข้องขององค์การและรัฐสมาชิกขององค์การนั้นจักตัดสินใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการดำเนินการตามข้อผูกพันภายใต้อนุสัญญา หรือพิธีสาร, ตามแต่กรณี ในกรณีเช่นนั้นองค์การและรัฐสมาชิกจักไม่ได้รับโอกาสให้ใช้สิทธิภายใต้อนุสัญญา หรือพิธีสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกัน
3. ในสัตยาบันสาร, สารยอมรับหรือสารเห็นชอบ องค์การดังกล่าวอ้างถึงในวรรค 1 ข้างต้น จักประกาศขอบเขตของสมรรถภาพของตนในการรับภาระที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญา หรือพิธีสารที่เกี่ยวข้อง องค์การเหล่านี้ จักต้องแจ้งให้ผู้รับมอบทราบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในขอบเขตของสมรรถภาพของตนที่เกี่ยวข้อง

มาตรา

35

การภาคยานุวัติ

1. อนุสัญญาฉบับนี้ และพิธีสารใดๆ จักเปิดให้รัฐและองค์การผลานทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคภาคยานุวัติ ตั้งแต่วันที่อนุสัญญา หรือพิธีสารที่เกี่ยวข้องได้ปิดการลงนามแล้ว ภาคยานุวัติสารจักถูกเก็บรวบรวมไว้ที่ผู้รับมอบหมายให้ดูแลรักษา
2. ภาคยานุวัติสาร, องค์การดังกล่าวอ้างถึงในวรรค 1 ข้างต้น จักแถลงขอบเขตของสมรรถภาพของตนในการรับภาระ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญา หรือพิธีสารที่เกี่ยวข้อง องค์การนี้จักแจ้งให้ผู้รับมอบทราบด้วย หากมีการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของสมรรถภาพของตนในการรับภาระ
3. บทบัญญัติของมาตรา 34, วรรค 2 จักสามารถนำไปใช้กับองค์การผลานทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค ซึ่งเข้าร่วมเป็นภาคีใหม่ของอนุสัญญาฉบับนี้หรือพิธีสารใดๆ ได้

มาตรา
36
การมีผลบังคับใช้

1. อนุสัญญานับนี้ จะมีผลบังคับใช้ในวันที่เก้าสิบหลังจากวันที่มีการมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับ, สารเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสาร
2. พิธีสารใดๆ จะมีผลบังคับใช้ในวันที่เก้าสิบหลังจากวันที่ การมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับ, สารเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสาร จำนวนหนึ่งตั้งได้ระบุในพิธีสารนั้น ได้รับการเก็บรวบรวมไว้แล้ว
3. สำหรับแต่ละภาคีซึ่งให้สัตยาบัน, ยอมรับ หรือให้ความเห็นชอบกับอนุสัญญานับนี้ หรือภาคยานุวัติ นอกจากนั้นหลังจากการส่งมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับ, สารเห็นชอบหรือภาคยานุวัติสารลำดับที่สามสิบแล้ว อนุสัญญาจะมีผลบังคับใช้ในวันที่เก้าสิบหลังจากวันที่ภาคีนั้น ส่งมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับ, สารเห็นชอบหรือภาคยานุวัติสาร
4. พิธีสารใดๆ, ยกเว้นดังที่กำหนดเป็นประการอื่นในพิธีสารนั้น, จะมีผลบังคับใช้สำหรับภาคีที่ได้ให้สัตยาบัน, ยอมรับหรือเห็นชอบกับพิธีสารนั้น หรือภาคยานุวัติ หลังจากอนุสัญญา ได้มีผลบังคับใช้สืบเนื่องตามวรรค 2 ข้างต้น ในวันที่เก้าสิบหลังจากวันที่ภาคีส่งมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับ, สารเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารแล้ว หรือในวันที่อนุสัญญานับนี้มีผลบังคับใช้ สำหรับภาคีนั้น, ตามแต่ประการใดจะมาภายหลัง
5. ตามเจตนารมณ์ของวรรค 1 และ 2 ข้างต้น สารใดๆ ที่องค์การผสมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคได้ส่งมอบ จักไม่นับเป็นสารเพิ่มเติมจากที่ได้ส่งมอบโดยสมาชิกภาคีขององค์การนั้น

มาตรา
37
การสงวนสิทธิ์

ไม่อาจทำข้อสงวนในอนุสัญญานับนี้

มาตรา
38
การเพิกถอน

1. ในเวลาใดก็ตามหลังจากวันที่อนุสัญญา ได้มีผลบังคับใช้สำหรับภาคีแล้วสองปี ภาคีนั้นอาจจะถอนตัวจากอนุสัญญา โดยแจ้งให้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้รับมอบ
2. การเพิกถอนใดๆ จักต้องมีผลสิ้นสุดในหนึ่งปีหลังจากวันที่ผู้รับมอบได้รับเรื่องเพิกถอน หรือในวันที่หลังจากนั้น ซึ่งอาจกำหนดไว้ในหนังสือเพิกถอน
3. ภาคีใดๆ ซึ่งถอนตัวออกจากอนุสัญญานับนี้จักต้องได้รับการพิจารณาว่าได้ถอนตัวจากพิธีสารใดๆ ซึ่งเป็นภาคีอยู่ด้วย

มาตรา
39
การจัดให้มีการเงินเฉพาะกาล

โดยถือว่าได้รับการปรับปรุงโครงสร้างเต็มที่ โดยสอดคล้องกับความต้องการตามมาตรา 21 กองทุนสิ่งแวดล้อมโลกของโครงการเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ, โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ และธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการเสริมสร้างและการพัฒนา จักต้องเป็นสถาบันตั้งอ้างอิงในมาตรา 21 บนพื้นฐานเฉพาะกาล สำหรับในระยะเวลาระหว่างการมีผลบังคับใช้อนุสัญญานับนี้ จนถึงการประชุมครั้งแรกของสมัชชาภาคี หรือจนกระทั่งสมัชชาภาคี ตัดสินใจกำหนดสถาบัน โดยสอดคล้องกับมาตรา 21

มาตรา
40
การจัดให้มีสำนักเลขาธิการเฉพาะกาล

สำนักเลขาธิการ ซึ่งจะต้องจัดหาโดยผู้อำนวยการบริหารของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ จักเป็นสำนักเลขาธิการ ตั้งได้อ้างอิงในมาตรา 24, วรรค 2 บนพื้นฐานเฉพาะกาล สำหรับในระยะเวลาระหว่างการมีผลบังคับใช้อนุสัญญานับนี้ จนถึงการประชุมครั้งแรกของสมัชชาภาคี

มาตรา

41

ผู้รับมอบ

เลขาธิการองค์การสหประชาชาติจกัรับหน้าที่เป็นผู้รับมอบอนุสัญญาดังนี้ และพิธีสารใดๆ

มาตรา

42

ต้นฉบับที่แท้จริง

ต้นฉบับของอนุสัญญาดังนี้ ในเนื้อหาภาษาอาราบิก, จีน, อังกฤษ, ฝรั่งเศส, รัสเซีย, และสเปน ซึ่งได้พิสูจน์ถูกต้องเท่าเทียมกันแล้ว จักถูกเก็บรักษาโดยเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ

เพื่อเป็นหลักฐาน ผู้มีอำนาจเต็มในการลงนาม ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้อง จึงได้ลงนามในอนุสัญญาดังนี้

การลงนามได้กระทำ ณ กรุงริโอ เดอ จานโร ในวันที่ ห้า แห่งเดือนมิถุนายน หนึ่งพันเก้าร้อยเก้าสิบสอง

ภาคผนวก I

การจำแนกระบุและการติดตามตรวจสอบ

1. ระบบนิเวศ และแหล่งที่อยู่อาศัย : ที่ประกอบด้วย, ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น หรือชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามจำนวนมาก และหลากหลายมาก, หรือพงไพธรรรมชาติ ; ซึ่งเป็นที่ต้องการของชนิดพันธุ์ที่อพยพย้ายถิ่น ; เป็นที่มีความสำคัญทางสังคม, เศรษฐกิจ, วัฒนธรรม หรือวิทยาศาสตร์ ; หรือซึ่งเป็นตัวแทน มีลักษณะพิเศษเฉพาะ หรือเกี่ยวข้องกับวิวัฒนาการหลัก หรือกระบวนการทางชีววิทยา
2. ชนิดพันธุ์ และชุมชนประชากรซึ่ง : ถูกคุกคาม ; เป็นสายพันธุ์ป่าของชนิดพันธุ์ที่เพาะปลูกหรือเพาะเลี้ยง ; มีคุณค่าทางยารักษาโรค, ทางเภสัชหรือทางเศรษฐกิจอื่นๆ ; หรือมีความสำคัญทางสังคม วิทยาศาสตร์ หรือวัฒนธรรม, หรือมีความสำคัญต่อการวิจัยเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน, ตัวอย่างเช่น ชนิดพันธุ์ดัชนี ; และ
3. จีโนม และยีนที่มีความสำคัญทางสังคม, วิทยาศาสตร์ หรือเศรษฐกิจ

ภาคผนวก II

ส่วน 1

การตัดสินใจโดยอนุญาโตตุลาการ

มาตรา 1

ภาคีผู้เรียกร้องสิทธิจักแจ้งสำนักเลขาธิการว่า ภาคีกำลังเสนอข้อพิพาทให้มีการตัดสินโดยศาลอนุญาโตตุลาการ โดยสอดคล้องตาม มาตรา 27 หนังสือแจ้งให้ทราบจักระบุหัวข้อเรื่องของการตัดสินโดยอนุญาโตตุลาการ และรวมถึง, โดยเฉพาะ, มาตราของอนุสัญญาหรือพิธีสาร, การตีความหมายหรือการประยุกต์ใช้มาตราที่อยู่ในประเด็น หากภาคีไม่ตกลงเห็นชอบกับหัวข้อเรื่องของการพิพาทก่อนที่จะมีการแต่งตั้งประธานศาล ศาลอนุญาโตตุลาการจักกำหนดหัวข้อเรื่องสำนักเลขาธิการจักส่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปยังทุกภาคีอนุสัญญา หรือภาคีพิธีสารที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 2

1. ในการพิพาทระหว่างสองภาคี ศาลอนุญาโตตุลาการจักประกอบด้วยตุลาการ 3 คน แต่ละภาคีที่มีข้อพิพาทจักมอบหมายตุลาการหนึ่งคน และตุลาการสองคนที่ได้รับการมอบหมายนี้ จักเลือกตุลาการคนที่สามซึ่งจะเป็นประธานศาล โดยความตกลงร่วมกัน, คนหลังนี้จักไม่มีสัญชาติเดียวกับหนึ่งในภาคีที่มีข้อพิพาท, หรือไม่มีที่อยู่อาศัยประจำในอาณาเขตของหนึ่งในภาคีเหล่านี้, หรือมิได้ถูกจ้างโดยหนึ่งในภาคีเหล่านี้, หรือมิได้กระทำการในกรณีนี้ โดยเป็นตัวแทนของผู้อื่น
2. ในการพิพาทระหว่างมากกว่าสองภาคี, ภาคีที่มีความเห็นเดียวกันจักมอบหมายตุลาการคนหนึ่งร่วมกันโดยความตกลง

3. ตำแหน่งใดที่ว่างจักได้รับการบรรจุในรูปแบบดังบรรยายแล้วสำหรับการแต่งตั้งตอนแรก

มาตรา 3

1. หากประธานศาลอนุญาโตตุลาการไม่ได้รับการแต่งตั้งภายใน สอง เดือนหลังจากการมอบหมายตุลาการคนที่สอง เลขานุการองค์การสหประชาชาติ, จักโดยการร้องขอของภาคี, แต่งตั้งประธานภายในระยะเวลาสองเดือนถัดไป

2. ถ้าหนึ่งในภาคีที่มีข้อพิพาทไม่ได้มอบหมายตุลาการคนหนึ่งภายในสองเดือนที่ได้รับการร้องขอ, ภาคีอื่นอาจแจ้งเลขานุการผู้ซึ่งจักทำการแต่งตั้งภายในระยะเวลาสองเดือนถัดไป

มาตรา 4

ศาลอนุญาโตตุลาการจักทำการตัดสินคดี โดยสอดคล้องกับบทบัญญัติของอนุสัญญา พิธีสารใดๆ ที่เกี่ยวข้อง, และกฎหมายระหว่างประเทศ

มาตรา 5

เว้นเสียแต่ว่าภาคีที่มีข้อพิพาท ตกลงเป็นอย่างอื่น, ศาลอนุญาโตตุลาการจักพิจารณากำหนดกฎว่าด้วยระเบียบวิธีการขึ้นมาเอง

มาตรา 6

ศาลอนุญาโตตุลาการอาจ, หากได้รับการร้องขอจากหนึ่งในภาคี, เสนอแนะ มาตรการคุ้มครองเฉพาะกาลที่จำเป็นของตน

มาตรา 7

ภาคีที่มีข้อพิพาทจักเฝ้าอำนวยความสะดวกของศาลอนุญาโตตุลาการ และ, โดยเฉพาะ, โดยใช้ทุกวิธีการในการดำเนินงาน จัก

เอ) ให้เอกสารข้อมูลข่าวสารและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องทั้งหมดแก่ศาล และ

บี) ทำให้ศาล, หากจำเป็น, สามารถเรียก และรับหลักฐานจากพยานหรือผู้เชี่ยวชาญ

มาตรา 8

ภาคีและตุลาการอยู่ภายใต้ข้อผูกพันเพื่อคุ้มครองความลับของข้อมูลข่าวสารใดๆ ที่ได้รับโดยความเชื่อถือว่าไว้วางใจระหว่างขั้นตอนการดำเนินงานของศาลอนุญาโตตุลาการ

มาตรา 9

เว้นเสียแต่ว่าศาลอนุญาโตตุลาการจะพิจารณากำหนดเป็นอย่างอื่น เนื่องจากสถานการณ์โดยเฉพาะของกรณีใดๆ ค่าใช้จ่ายของศาลจักรับภาระโดยภาคีที่มีข้อพิพาท โดยมีส่วนแบ่งเท่าเทียมกัน ศาลจักเก็บรักษาบันทึกค่าใช้จ่ายทั้งหมด และจักเสนอรายงานการเงินขั้นสุดท้ายให้แก่ภาคี

มาตรา 10

ภาคีใดๆ ที่มีผลประโยชน์ในเชิงกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องที่มีข้อพิพาท ซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบจากคำตัดสินในกรณีใดๆ อาจแทรกแซงในขั้นตอนการดำเนินงานโดยได้รับความเห็นชอบจากศาล

มาตรา 11

ศาลอาจรับฟังและพิจารณาการฟ้องแย้งที่เกิดขึ้นโดยตรง นอกเรื่องของข้อพิพาท

มาตรา 12

คำตัดสินทั้งเกี่ยวกับระเบียบวิธีการและสาระของศาลอนุญาโตตุลาการ จักเป็นไปโดยเสียงข้างมากของตุลาการ

มาตรา 13

หากหนึ่งในภาคีที่มีข้อพิพาทไม่ปรากฏตัวต่อหน้าศาลอนุญาโตตุลาการ หรือไม่อาจมาชี้แจงในกรณีใดๆ ภาคีอื่นอาจร้องขอต่อศาลให้ดำเนินงานต่อไป และทำการตัดสิน การไม่ปรากฏตัวของภาคีหนึ่งหรือการไม่มาชี้แจงในกรณีใดๆ ของภาคีหนึ่ง จักไม่เป็นสิ่งกีดขวางต่อการดำเนินงานก่อนที่จะให้คำตัดสินขั้นสุดท้าย ศาลอนุญาโตตุลาการต้องพอใจ ว่าข้อร้องเรียนนั้นมีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายประกอบอย่างดีแล้ว

มาตรา 14

ศาลจักทำการตัดสินขั้นสุดท้ายภายใน 5 เดือน หลังจากวันที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นมา เว้นเสียแต่ว่าพบว่าเป็นต้องขยายกำหนดเวลาสำหรับระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งไม่เกินอีก 5 เดือน

มาตรา 15

คำตัดสินขั้นสุดท้ายของศาลอนุญาโตตุลาการ จักจำกัดอยู่ที่เรื่องของข้อพิพาทและจักระบุเหตุผลที่ยึดถือ คำตัดสินนี้จักประกอบด้วยนามของตุลาการผู้ซึ่งได้เข้าร่วมและวันที่ให้คำตัดสินขั้นสุดท้าย ตุลาการใดของศาลอาจเสนอความเห็นต่างหากหรือความเห็นแย้งแนบไปกับคำตัดสินขั้นสุดท้ายได้

มาตรา 16

การตัดสินจักมีผลผูกพันต่อภาคีที่มีข้อพิพาท การตัดสินจักปราศจากการยื่นอุทธรณ์ นอกเสียจากว่าภาคีที่มีข้อพิพาทได้ตกลงล่วงหน้าในระเบียบวิธีการอุทธรณ์

มาตรา 17

การโต้แย้งใดๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างภาคีที่มีข้อพิพาทอันเกี่ยวเนื่องจากการตีความหมายหรือรูปแบบของการดำเนินการตามคำตัดสินขั้นสุดท้ายอาจถูกเสนอโดยภาคีใดภาคีหนึ่งเพื่อขอคำตัดสินจากศาลอนุญาโตตุลาการ ซึ่งทำการนั้น

ส่วน 2 การไกล่เกลี่ย

มาตรา 1

คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท จักได้รับการจัดตั้งขึ้นตามคำร้องขอของหนึ่งในภาคีที่มีข้อพิพาท คณะกรรมการจัก, เว้นเสียแต่ว่าภาคีจักตกลงเป็นอย่างอื่น, ประกอบด้วยกรรมการห้า คน, สองคนได้รับการมอบหมายโดยแต่ละภาคีที่เกี่ยวข้อง และประธานคนหนึ่งที่ได้รับเลือกโดยกรรมการอื่นร่วมกัน

มาตรา 2

ในการพิพาทระหว่างมากกว่าสองภาคี ภาคีที่มีผลประโยชน์เหมือนกันจักมอบหมายกรรมการคนหนึ่งร่วมกันโดยการตกลง หากสองหรือมากกว่าสองภาคีมีผลประโยชน์ต่างกัน หรือไม่ตกลงกันว่ามิมีผลประโยชน์เหมือนกันหรือไม่ ภาคีดังกล่าวจักมอบหมายกรรมการอีกคนหนึ่งแยกต่างหาก

มาตรา 3

หากการมอบหมายใดโดยภาคีไม่ได้เกิดขึ้นภายในสองเดือนหลังจากการร้องขอให้แต่งตั้งคณะกรรมการ เลขานุการองค์การสหประชาชาติจัก, หากได้รับการขอร้องให้ทำเช่นนั้นโดยภาคีที่ทำเรื่องร้องขอ, มอบหมายดังกล่าวภายในระยะเวลาอีกสองเดือนถัดไป

มาตรา 4

หากประธานของคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่ได้ถูกเลือกภายในสองเดือนหลังจากกรรมการคนสุดท้ายในคณะได้รับการมอบหมาย เลขานุการองค์การสหประชาชาติจัก, หากได้รับการขอร้องให้ทำเช่นนั้นโดยภาคีหนึ่ง, แต่งตั้งประธานภายในระยะเวลาสองเดือนถัดไป

มาตรา 5

คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจักทำการตัดสินใจโดยเสียงส่วนใหญ่ของกรรมการ คณะกรรมการจัก, เว้นเสียแต่ว่าภาคีที่มีข้อพิพาทตกลงเป็นอย่างอื่น, พิจารณากำหนดระเบียบวิธีการเอง คณะกรรมการจักยื่นข้อเสนอเพื่อแก้ไขข้อพิพาท ซึ่งภาคีจักพิจารณาโดยสุจริต

มาตรา 6

การโต้แย้งว่าคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมีอำนาจหรือไม่ จักได้รับการตัดสินโดยกรรมการ

แปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ

โดย ดร.สิริกุล บรรพพงศ์

พิมพ์และแก้ไขต้นฉบับ

โดย ยูพิน สังข์ทอง

ศิวาพร วรรณรังษี

เอกสาร CBD 2/2536

แก้ไขครั้งสุดท้าย ตุลาคม 2544

กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ

กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ 0-2271-4232-8 ต่อ 226-7, 0-2279-5202

โทรสาร 0-2271-3251, 0-2279-8088

e-mail sirikul@oepp.go.th, sirikb@yahoo.com

จัดทำโดย

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
พิมพ์เมื่อ พฤศจิกายน 2544
5,000 เล่ม